

Indhold

Forord

DEL 1 DEN ORGANISATORISKE RAMME

Folkeskolen i en ny kontekst	15
AKT-lærerens arbejdsfelt	21
Implementering i den lokale praksis	29
Samarbejdsrelationer	36
Kommunikation	41
Kollegial vejledning	43
Det eksterne samarbejde	52

DEL 2 ARBEJDET MED GRUPPER OG KLASSER

Klassen som social ramme	59
Interventionsmodeller	61
Legepatrulje	62
Trivselsundersøgelse	63
Kampagne til forebyggelse af mobning	64
Rollespil/dramaøvelser	65
Klasse- eller gruppeproces i forhold til empati og problemløsning	66
Massage med klassen	67
Oplysningskampagner	68
Netværk og ungegrupper	68
Konfliktmæglere	69

Trivselskurser	70
Ændrede elevsammensætninger	70
Den rummelige skole	71
Konfliktløsning	73
Girafsprøget	75
Mobning eller ej?	78

DEL 3 ARBEJDET MED ENKELTELEVER

Den almindelige/normale udvikling	87
Problemløsning – ikke problemløsning	91
Relationsarbejde	94
Elevsamtaler	97
Kendetegn, diagnoser eller hvad?	99
ADHD	102
Tourettes syndrom	108
Aspergers syndrom	109
Autisme	109
OCD	111
Cutting/selvskadende adfærd	112
Personlighedsforstyrrelser/ adfærdsforstyrrelser	113
Depression	114
Stress	115
Anoreksi	116
Bulimi	117
Andre former for spiseforstyrrelser	118
Frygt/angst	118
Seksuelle overgreb	119

Familære problematikker	123
Omsorgssvigt	126
Ungdomsproblematikker	133
Chat/onlinefællesskaber	134
Kriminalitet	136
Rusmidler	137
Underretningspligt og tavshedspligt og videregivelse af oplysninger	140
Hvad sker der efter underretningen?	145
Andre tiltag fra skolens side	147
Særlige ordninger vedrørende elever	148

DEL 4 AKT-LÆREREN I UDVIKLING

AKT-læreren – en nøglefigur	155
AKT-netværket	161
Overlev som AKT-lærer	163
På vej mod nye mål	166

DEL 5 LEKSIKON, BLANKETTER, HENVISNINGER OG VIDERE LÆSNING

Leksikon	171
Blanketter	184
Litteratur og henvisninger	200
Stikordsregister	206

Forord

Denne bog er ment som et arbejdsredskab for AKT-lærere, AKT-pædagoger, AKT-koordinatorer, klasselærere og skoleledere. Vi håber imidlertid også, at den vil finde anvendelse blandt andre faggrupper, der arbejder med udsatte børn og unge. Her tænkes specielt på sagsbehandlere, pædagoger, psykologer, SSP-medarbejdere og diverse konsulenter, der alle ofte vil samarbejde med AKT-lærere. Betegnelsen „AKT-lærer“ er i bogen gennemgående anvendt som term for den professionelle voksne, der arbejder med den gruppe af børn og unge, AKT-definitionen dækker, selv om vi udmærket er klar over, at mange kommuner har andre og flere titler for denne og lignende funktioner. Vi har også – af hensyn til læsbarheden – begrænset os til oftest at bruge betegnelserne „skolen“ og „folkeskolen“, om end mange også arbejder med området på friskoler, integrerede institutioner, ungdomsinstitutioner, dagtilbud, kost- og efterskoler m.v.

Af hensyn til anvendelsen som håndbog har vi også forsøgt at undgå for mange henvisninger og noter i de enkelte afsnit. I stedet vil der i bogens afsluttende del være samlet en række supplerende forklaringer og teksthenviisninger til den interesserede læser. Bogen er derfor ikke en videnskabelig udredning af problematikker vedrørende udsatte unge,

men snarere en samling af viden og erfaringer. Vi har dog foretaget nogle analyser af specielt den organisatoriske kontekst omkring AKT-arbejdet som research til nærværende bog.

Bogen er opdelt i fem dele. Første del, *Den organisatoriske ramme*, skal belyse, hvorfor AKT-læreren er blevet et så udbredt fænomen, samt hvordan denne kan indgå i en skoles virke. Anden del, *Arbejdet med grupper og klasser*, skal give konkrete handlingsmuligheder i arbejdet med folkeskolens primære sociale ramme, nemlig stamklassen, samt med diverse gruppeprocesser. Tredje del, *Arbejdet med enkeltelever*, skal ligeledes give læseren mulighed for at intervenere kompetent i problemstillinger, der påvirker en enkelt elev. Fjerde del, *AKT-læreren i udvikling*, forsøger at pege på nogle strategier i forhold til at udvikle skolens AKT-arbejde, samt nogle overvejelser om, hvordan man overlever som AKT-lærer. Femte del, *Leksikon, henvisninger og videre læsning*, består af et mini-leksikon, hvor de hyppigste fagrelevante termer bliver forklaret, samt en liste over litteratur og henvisninger. Dertil kommer diverse blanketter m.v. til fri kopiering.

Der skal lyde en stor tak til cand.jur. og advokatfuldmægtig Rasmus Berg Madsen og cand.psych Birgitte Øbirk samt psykologistuderende Mette Jakobsen for venlig sparring i forbindelse med de dele af bogen, der omhandler henholdsvis juridiske/forvaltningsretslige og psykologiske emner. Endvidere takkes skolekonsulent Anders Vedberg Hjortlund Jensen for generel sparring i forhold til bogens

kernefaglige indhold, nemlig AKT-arbejdet og organisering heraf.

Vi håber, at denne bog kan bidrage til at videreudvikle arbejdet med elevernes trivsel i og uden for skolen.

Brian Degn Mårtensson og Torben Pedersen

Supplerende materiale kan findes på adressen hansreitzel.dk under bogens titel.